

โครงสร้างหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพเภสัชกรรมชั้นสูง สาขาเภสัชบำบัด
วิทยาลัยเภสัชบำบัดแห่งประเทศไทย สภาเภสัชกรรม
Higher Graduate Diploma in Pharmacotherapy Program
The Pharmacy Council of Thailand

1. ชื่อหลักสูตร

ภาษาไทย หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพเภสัชกรรมชั้นสูง สาขาเภสัชบำบัด
ภาษาอังกฤษ Higher Graduate diploma in Pharmacotherapy Program

2. ชื่อวุฒิบัตร

ภาษาไทย ชื่อเต็ม ประกาศนียบัตรวิชาชีพเภสัชกรรมชั้นสูง สาขาเภสัชบำบัด
ชื่อย่อ ป.เภสัชกรรมชั้นสูง (เภสัชบำบัด)
ภาษาอังกฤษ ชื่อเต็ม Higher Graduate diploma (Pharmacotherapy)
ชื่อย่อ Higher Grad. Dip. (Pharmacotherapy)

3. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

วิทยาลัยเภสัชบำบัดแห่งประเทศไทย สภาเภสัชกรรม และ คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

4. ปรัชญาของหลักสูตร

ส่งเสริม ฝึกฝน ทักษะและเจตคติในการประกอบวิชาชีพเภสัชกรรม สาขาเภสัชบำบัด เพื่อเพิ่มคุณภาพและยกระดับมาตรฐานการให้บริการเภสัชกรรมและการบริหารทางเภสัชกรรม สาขาเภสัชบำบัดในระดับสูง ทำให้ประชาชนที่ป่วยซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของเภสัชกรได้รับการบริหารทางเภสัชกรรมอย่างครบถ้วน สามารถใช้ยาได้อย่างถูกต้องเหมาะสม บนพื้นฐานของข้อมูลที่ทันสมัยและเชื่อถือได้ เพื่อผลประโยชน์สูงสุดจากการใช้ยาและมีคุณภาพชีวิตที่ดี

5. คำอธิบาย

เภสัชบำบัด (pharmacotherapy) เป็นศาสตร์และศิลป์ที่จำเป็นในการให้การบริการทางเภสัชกรรม (pharmaceutical care) แก่ผู้ป่วยทุกกลุ่มทั้งผู้ป่วยที่มีโรคทางระบบต่าง ๆ เช่น ผู้ป่วยโรคระบบหัวใจและหลอดเลือด โรคระบบต่อมไร้ท่อ เป็นต้น ผู้ป่วยเด็ก ผู้ป่วยสูงอายุ ผู้ป่วยตั้งครรภ์ และผู้พิการทางกายและจิต โดยมุ่งเน้นให้ผู้ป่วยได้รับประโยชน์สูงสุดจากการใช้ยาบนพื้นฐานของข้อมูลที่ทันสมัย เภสัชกรมีหน้าที่ในการสืบค้นและวางแผนการแก้ไข ติดตาม และป้องกันปัญหา ที่เกี่ยวกับการใช้ยาเพื่อให้เกิดการใช้ยาอย่างเหมาะสมทุกด้าน รวมทั้งข้อบ่งใช้ ประสิทธิภาพ อาการไม่พึงประสงค์ ความสะอาดของผู้ป่วยในการใช้ยาเพื่อให้ผู้ป่วยให้ความร่วมมือในการใช้ยา และราคายาพอสมควรตามเศรษฐกิจฐานะของผู้ป่วย นอกจากนี้ยังส่งเสริม สนับสนุนในการให้ข้อมูลและการให้คำปรึกษาเรื่องการ用药ที่ถูกต้องเหมาะสม และปลอดภัยแก่ผู้ป่วยและแก่บุคลากรสาธารณสุขอื่น ๆ โดยมีลักษณะการผสมผสานกิจกรรมในการบริหารทางเภสัชกรรมต่าง ๆ เช่น การติดตามอาการไม่พึงประสงค์จากการใช้ยา (pharmacovigilance) การประเมินการใช้ยา (drug use evaluation) การให้บริการเภสัชสนเทศ (drug information service) การให้บริการโภชนศาสตร์คลินิก (clinical nutrition) การติดตามตรวจวัดระดับยาในเลือดและเภสัชจลนศาสตร์ (therapeutic drug

monitoring and pharmacokinetics) การให้คำแนะนำปรึกษาการใช้ยาแก่ผู้ป่วย (patient counseling) และการวิเคราะห์ใบสั่งยา (prescription analysis)

การฝึกปฏิบัติวิชาชีพตามหลักสูตรนี้ เน้นด้าน Pharmacotherapy ซึ่งเป็นพื้นฐานในการขยายบทบาทไปสู่กิจกรรมด้านอื่น ๆ

6. วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

เพื่อให้ผู้ประกอบวิชาชีพเภสัชกรรมมีความรู้ และ ความชำนาญทางการบริหารทางเภสัชกรรม สาขาเภสัชบำบัดระดับสูงอย่างครบถ้วน โดยมีรายละเอียดดังนี้

- 6.1 มีความรู้ความชำนาญในการประเมินปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการใช้ยา การวางแผนการติดตามแก้ไขและป้องกันปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการใช้ยา ซึ่งได้แก่ข้อบ่งใช้ของยาที่ใช้ ประสิทธิภาพของยาที่ใช้ ความปลอดภัยของยาที่ใช้ ความสะดวกของผู้ป่วยในการใช้ยาตามสั่ง และราคาที่เหมาะสมกับเศรษฐฐานะของผู้ป่วย
- 6.2 มีความรู้ความชำนาญในการส่งเสริมสนับสนุนและให้ข้อมูลการใช้ยาที่ถูกต้องเหมาะสมและปลอดภัยแก่ผู้ป่วยและแก่บุคลากรทางสาธารณสุขสาขาอื่น ๆ
- 6.3 มีความรู้ ความชำนาญในการผสมผสานกิจกรรมต่างๆ ในการให้บริหารทางเภสัชกรรมอย่างครบถ้วน
- 6.4 มีความสามารถในการประสานงานกับบุคลากรทางสาธารณสุขสาขาอื่น ๆ อย่างเป็นระบบ ในการวิเคราะห์ปัญหาการวางแผนและการส่งต่ออย่างมีประสิทธิภาพ
- 6.5 เป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรมและมนุษยสัมพันธ์ที่ดี

7. กำหนดการเปิดการฝึกอบรม

1 มิถุนายน 2567

8. ผู้เข้ารับการฝึกอบรม

8.1 คุณสมบัติผู้เข้ารับการฝึกอบรม

- 8.1.1 เป็นผู้ประกอบวิชาชีพเภสัชกรรม ซึ่งหมายถึงเป็นผู้ได้รับปริญญาหรือประกาศนียบัตรในวิชาเภสัชศาสตร์จากสถาบันการศึกษาที่ทบวงมหาวิทยาลัยรับรองหรือที่สภาเภสัชกรรมรับรอง และ สอบผ่านการสอบความรู้ผู้ขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบวิชาชีพเภสัชกรรม และ
- 8.1.2 มีประสบการณ์ในการให้บริการทางวิชาชีพที่เกี่ยวข้องในการดูแลผู้ป่วยอย่างน้อย 500 ชั่วโมง (จำนวนชั่วโมงอาจนับรวมระยะเวลาในการฝึกปฏิบัติงานในหลักสูตรการศึกษา) หรือ
- 8.1.3 มีคุณสมบัติเทียบเท่าที่สภาเภสัชกรรมรับรอง

8.2 วิธีการคัดเลือก

สอบข้อเขียนและ/หรือสอบสัมภาษณ์ ติดต่อขอใบสมัครได้ที่อาจารย์ประจำสถาบันแห่งฝึกอบรม คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

อาจารย์ผู้ประสานงาน: อ.ภญ.อัญมณี ลาภมาก กลุ่มวิชาเภสัชกรรมปฏิบัติ คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี Email: anyamanee.l@ubu.ac.th

การสิ้นสุดสภาพ

1. ตาย
2. ลาออก
3. สมาชิกภาพของผู้ประกอบวิชาชีพเภสัชกรรมสิ้นสุดลง
4. การกระทำความผิดอย่างใดอย่างหนึ่งจนถูกลงโทษให้ออกโดยข้อกำหนดของสถาบันผู้ทำการฝึกอบรมแต่ละแห่ง
5. ฝึกอบรมจนครบถ้วนตามหลักสูตรและได้รับใบประกาศนียบัตรวิชาชีพเภสัชกรรมชั้นสูง สาขาเภสัชบำบัดแล้ว
6. เมื่อพ้นระยะเวลา 2 ปี นับจากวันที่เริ่มเข้ารับการฝึกอบรม
7. สิ้นสุดระยะเวลา 1 ปี หลังจากการฝึกอบรมจนครบถ้วนตามหลักสูตร
8. ป่วยหรือไม่เข้าฝึกอบรมตามกำหนดโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ทั้งนี้โดยมติของอนุกรรมการ ฝึกอบรมและสอบ

9. การฝึกอบรม

5.1 ระยะเวลาในการฝึกอบรม 1 ปี เท่ากับ 30 สัปดาห์ และ 1 สัปดาห์ มีระยะเวลาการอบรม ไม่น้อยกว่า 5 วัน ทั้งนี้ ต้องใช้เวลาทั้งหมดในการฝึกอบรมตลอดหลักสูตร ไม่เกิน 2 ปี

5.2 วิธีการฝึกอบรมประกอบด้วย

5.2.1 ภาคทฤษฎี จำนวน	10	หน่วยกิต
5.2.2 ภาคปฏิบัติ		
1) ปฏิบัติการ	6	หน่วยกิต
2) ฝึกปฏิบัติงานในสาขาเภสัชบำบัด ในสถาบันฝึกอบรมของสภาเภสัชกรรม	21	หน่วยกิต
รวมทั้งหมด	37	หน่วยกิต

10. การได้รับประกาศนียบัตร

10.1 ผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมในปีที่ 1 จะได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพเภสัชกรรมชั้นสูง สาขาเภสัชบำบัด (Higher Graduate Diploma in Pharmacotherapy Program)

11. การวัดผลและการสำเร็จการฝึกอบรม

11.1 การวัดผล

ให้มีการวัดผลผู้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นระยะอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง โดยวัดในด้านผลสำเร็จของ กิจกรรมที่ได้มอบหมาย, ทักษะของผู้เข้ารับการฝึกอบรมและความรู้ความชำนาญโดยรวมหลังจากสิ้นสุด การฝึกอบรมในแต่ละปีโดยใช้เกณฑ์ตามที่สภาเภสัชกรรมกำหนด

11.2 เกณฑ์การสำเร็จการฝึกอบรม

ต้องมีการวัดผลผู้เข้ารับการฝึกอบรมหลังจากสิ้นสุดจากการฝึกอบรมภายใน 1 ปี โดยการสอบ ข้อเขียนและปากเปล่า และ/หรือวิธีการอื่นโดยคณะกรรมการสอบซึ่งสภาเภสัชกรรมแต่งตั้งเป็นผู้ดำเนินการ สอบ

11.3 ผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่ประเมินไม่ผ่านให้มีสิทธิเข้ารับการประเมินได้อีกตามระยะเวลาที่ คณะอนุกรรมการฝึกอบรมและสอบ ฯ กำหนด

11.4 ผู้ที่สิ้นสุดสภาพการเข้ารับการฝึกอบรมไม่มีสิทธิเข้ารับการประเมินเพื่อประกาศนียบัตร ฯ

12. คณะอาจารย์ในการฝึกอบรม

12.1 คณะอาจารย์ของคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

- อ.ภญ.อัญมณี สากมาก
- ผศ.ภก.ทวนธน บุญลือ
- ผศ.ภญ.ทิภาดา สามสีทอง
- ผศ.ภก.พีรวัฒน์ จินาทองไทย
- ผศ.ดร.อุไรวรรณ ออกินิตย์
- ผศ.ภก.ประสิทธิ์ชัย พูลผล
- อ.ดร.ภญ.วันนิศา ดงใต้
- อ.ดร.ศักดิ์สกล ปรัสพันธ์
- อ.ภญ.กมลชนก จิตอารี
- อ.ภญ.พิชญ์จิรา สงวนบุญญพงษ์
- อ.ภญ.พนัชกร เตชอังกูร
- อ.ภก.รชตะ มังกรแก้ว

13. จำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรม

จำนวนที่คาดว่าจะรับ ปีละ 3 คน

14. สถานที่ฝึกอบรม

- 14.1 คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
- 14.2 โรงพยาบาลสรรพสิทธิประสงค์ จังหวัดอุบลราชธานี

15. อุปกรณ์การฝึกอบรม

ใช้อุปกรณ์การฝึกอบรม ห้องสมุด ระบบคอมพิวเตอร์ในการสืบค้นของ คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

16. หลักสูตรการฝึกอบรม

16.1 วิชาของการฝึกอบรม

วิชาบังคับพื้นฐาน	4 (3-1)	หน่วยกิต
วิชาพื้นฐานวิชาชีพ	2 (1-1)	หน่วยกิต
วิชาเฉพาะ	10 (6-4)	หน่วยกิต
ฝึกปฏิบัติงาน	21 (0-21)	หน่วยกิต
รวม	37(10-27)	หน่วยกิต

16.2 รายวิชา ประกอบด้วย

รายละเอียดวิชา	จำนวน หน่วยกิต	จำนวนชั่วโมง		
		ทฤษฎี	ปฏิบัติ	ฝึกปฏิบัติงาน
หมวดที่ 1: วิชาบังคับพื้นฐาน ความรู้พื้นฐานวิทยาศาสตร์ 1.1 01-1101 Research Methodology & Biostatistics for Pharmacy Resident	4 (3-1)	45	45	-
หมวดที่ 2: วิชาพื้นฐานวิชาชีพ 2.1 01-1201 Communication Skills in Pharmaceutical Care	2 (1-1)	15	45	-
หมวดที่ 3: วิชาเฉพาะ 3.1 01-1301 Current Topics in Pharmacotherapy 1 3.2 01-1302 Current Topics in Pharmacotherapy 2 3.3 01-1303 Systematic Approach & Clinical Skills in Pharmaceutical Care	3 (2-1) 3 (2-1) 4 (2-2)	30 30 30	45 45 90	-
หมวดที่ 4: ฝึกปฏิบัติงาน 4.1 01-1401 Residency in Pharmacotherapy Training	21 (0-21)	-	-	960 (32 สัปดาห์)
รวม	37 (10-27)	150	270	960

16.3 เกณฑ์การกำหนดรหัสวิชา

<u>ตำแหน่งที่</u>	<u>หมายถึง</u>	
1 และ 2	สาขาหลักสูตร	01 หมายถึง เกสซ์บำบัด
3	ปีที่เรียน	ปีที่1=1
4	หมวดวิชา	
5 และ 6	รายวิชา	

16.3 คำอธิบายหน่วยกิต

1. การเรียนภาคทฤษฎี 1 หน่วยกิต คิดเป็น 15 ชั่วโมง /ภาคการศึกษา (1 ชั่วโมง/ สัปดาห์) โดย 1 ภาคการศึกษา มี 15 สัปดาห์

2. การเรียนภาคปฏิบัติ 1 หน่วยกิต คิดเป็น 45 ชั่วโมง/ ภาคการศึกษา (3 ชั่วโมง/สัปดาห์) โดย 1 ภาคการศึกษา มี 15 สัปดาห์

3. การฝึกปฏิบัติงาน

3.1 การฝึกปฏิบัติ ไม่น้อยกว่า 45 ชั่วโมงคิดเป็น 1 หน่วยกิต การฝึกปฏิบัติ 1 วันคิดให้ไม่เกิน 6 ชั่วโมง หากฝึกปีละ 48 สัปดาห์ คิดเป็น 1,440 ชั่วโมง ซึ่งคิดเป็นหน่วยกิตได้เป็น 32 หน่วย

16.4 เงื่อนไขในการถ่ายโอนหน่วยกิต

ผู้เข้ารับการศึกษาที่เคยเรียนรายวิชาที่เทียบเท่ากับรายวิชาในหมวดที่ 1, 2 และ 3 จากหลักสูตรอื่นมาแล้ว สามารถขอยกเว้นการเรียนรายวิชาเหล่านี้ได้ โดยผ่านความเห็นชอบตามเงื่อนไขของคณะกรรมการบริหารวิทยาลัยฯ

16.5 แผนการศึกษา

รายละเอียดวิชา	จำนวน หน่วยกิต	จำนวนชั่วโมง		
		ทฤษฎี	ปฏิบัติ	ฝึกปฏิบัติงาน
หมวดที่ 1: วิชาบังคับพื้นฐาน ความรู้พื้นฐานวิทยาศาสตร์ 1.1 01-1101 Research Methodology & Biostatistics for Pharmacy Resident	4 (3-1)	45	45	-
หมวดที่ 2: วิชาพื้นฐานวิชาชีพ 2.1 01-1201 Communication Skills in Pharmaceutical Care	2 (1-1)	15	45	-
หมวดที่ 3: วิชาเฉพาะ 3.1 01-1301 Current Topics in Pharmacotherapy 1 3.2 01-1302 Current Topics in Pharmacotherapy 2 3.3 01-1303 Systematic Approach & Clinical Skills in Pharmaceutical Care	3 (2-1) 3 (2-1) 4 (2-2)	30 30 30	45 45 90	-
หมวดที่ 4: ฝึกปฏิบัติงาน 4.1 01-1401 Residency in Pharmacotherapy Training	21 (0-21)	-	-	960
รวม	37 (10-27)	150	270	960

16.6 รายละเอียดการฝึกอบรม

ปีที่ 1 Residency in Pharmacotherapy Training ในระหว่างการฝึกอบรมในปีที่ 1 ผู้เข้ารับการฝึกอบรมต้องมีกิจกรรม อย่างน้อยดังต่อไปนี้

- (1) การนำเสนอการสัมมนาอย่างน้อย 1 ครั้ง
- (2) การนำเสนอ Journal Club อย่างน้อย 3 ครั้ง
- (3) การนำเสนอกรณีศึกษา อย่างน้อย 3 ครั้ง
- (4) สอนและหรือดูแลการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาเภสัชศาสตร์

16.7 คำอธิบายรายวิชา

01-1101 ระเบียบวิธีวิจัยและชีวสถิติสำหรับเภสัชกรประจำบ้าน (Research Methodology & Biostatistics for Pharmacy Resident)

การรวบรวม วิเคราะห์ แปรผลของข้อมูลทางสุขภาพและบริหารทางเภสัชกรรมและการตัดสินใจในการให้บริการทางสุขภาพ วิธีการทดสอบสมมติฐาน การประยุกต์ใช้การทดสอบนัยสำคัญทางสถิติและเทคนิคในการวิเคราะห์พารามิเตอร์ในทางสุขภาพและการพัฒนาการทบทวนหลักการเบื้องต้นของระเบียบวิธีวิจัย นักศึกษาจะเรียนรู้เพื่อออกแบบการทดลองประมาณขนาดตัวอย่างและการวางแผนการศึกษาแบบแนวนอน รวมทั้งการศึกษาความเชื่อมั่น มาตรการทดสอบ มาตรฐานการศึกษาและ สาเหตุ

01-1201 ทักษะการสื่อสารในการบริหารทางเภสัชกรรม (Communication Skills in Pharmaceutical Care)

หลักการของทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคล การสื่อสารทางวิชาชีพกับผู้ป่วยและบุคลากรทางวิทยาศาสตร์สุขภาพ เทคนิคการเขียน การพูด การสัมภาษณ์ เทคนิคการสื่อสารกับผู้ป่วยในสถานการณ์พิเศษและจริยธรรมในการสื่อสารเพื่อดูแลผู้ป่วย

01-1301 หัวข้อปัจจุบันในเภสัชบำบัด 1 (Current topics in Pharmacotherapy 1)

การใช้ยารักษาโรคของระบบต่าง ๆ คือ ระบบหัวใจและหลอดเลือด ระบบทางเดินหายใจ ระบบทางเดินอาหาร ระบบไต ระบบประสาท จิตเวชศาสตร์ ระบบต่อมไร้ท่อ สุนทรียเวชวิทยา, หญิงตั้งครรภ์, ระบบภูมิคุ้มกันโรค, โสต-คอ-นาสิก-จักษุ, ระบบผิวหนัง, ระบบเลือด, โรคติดเชื้อ, โรคมะเร็ง, โภชนาการ, เด็ก และผู้สูงอายุ, การวางแผนการรักษาผู้ป่วยด้วยยา, การวางแผนการติดตามผลการรักษา และอาการไม่พึงประสงค์จากการใช้ยา, พารามิเตอร์เชิงวัตถุวิสัย และจิตวิสัยในการติดตามผลการใช้ยา และการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการใช้ยาของผู้ป่วย

01-1302 หัวข้อปัจจุบันในเภสัชบำบัด 2 (Current topics in Pharmacotherapy 2)

การศึกษาต่อเนื่องจาก หัวข้อปัจจุบันในโอสถกรรมศาสตร์ 1

01-1303 การประเมินผู้ป่วยอย่างเป็นระบบ และทักษะทางคลินิกในการบริหารทางเภสัชกรรม (Systematic Approach & Clinical Skills in Pharmaceutical Care)

หลักการให้บริการการบริหารทางเภสัชกรรมแก่ผู้ป่วยทั่ว ๆ ไป เน้นถึงการประยุกต์ใช้องค์ความรู้เกี่ยวกับ กระบวนการคิดที่เป็นระบบ, ทักษะในการแก้ไขปัญหา, การคิดแบบความน่าจะเป็น และการตัดสินใจทางคลินิก, การประเมินข้อมูลทางคลินิก ทั้งนี้เพื่อให้สามารถให้การบริหารทางเภสัชกรรมอย่างเป็นระบบ ทักษะทางคลินิกที่จำเป็นในการให้บริการบริหารทางเภสัชกรรม โดยมุ่งเน้นที่บทบาทและความรับผิดชอบของเภสัชกรต่อผู้ป่วย จริยธรรมในการให้บริการบริหารทางเภสัชกรรม การบันทึกข้อมูลการบริหารทางเภสัชกรรม การบันทึกข้อมูลของผู้ป่วยโดยใช้ปัญหาเป็นหลัก การสัมภาษณ์ผู้ป่วยและการซักประวัติ การตรวจร่างกายและการประเมินผลทางห้องปฏิบัติการ

01-1401 การฝึกอบรมเภสัชกรประจำบ้านด้านเภสัชบำบัด (Residency in Pharmacotherapy Training)

การฝึกอบรมในปีที่ 1 โดยฝึกปฏิบัติงานบริหารทางเภสัชกรรมในหอผู้ป่วยอายุรกรรม อาการและอาการแสดง การใช้ยา และการประเมินการใช้ยา การติดตามการรักษา อาการไม่พึงประสงค์จากการใช้ยาและการป้องกัน การให้คำปรึกษาแก่ผู้ป่วยและบุคลากรทางการแพทย์

17. ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม 60,000 บาท ต่อปี